

Avaluació del programa específic de tractament de violència general als centres penitenciaris i implementació de millores

Loinaz (2023)

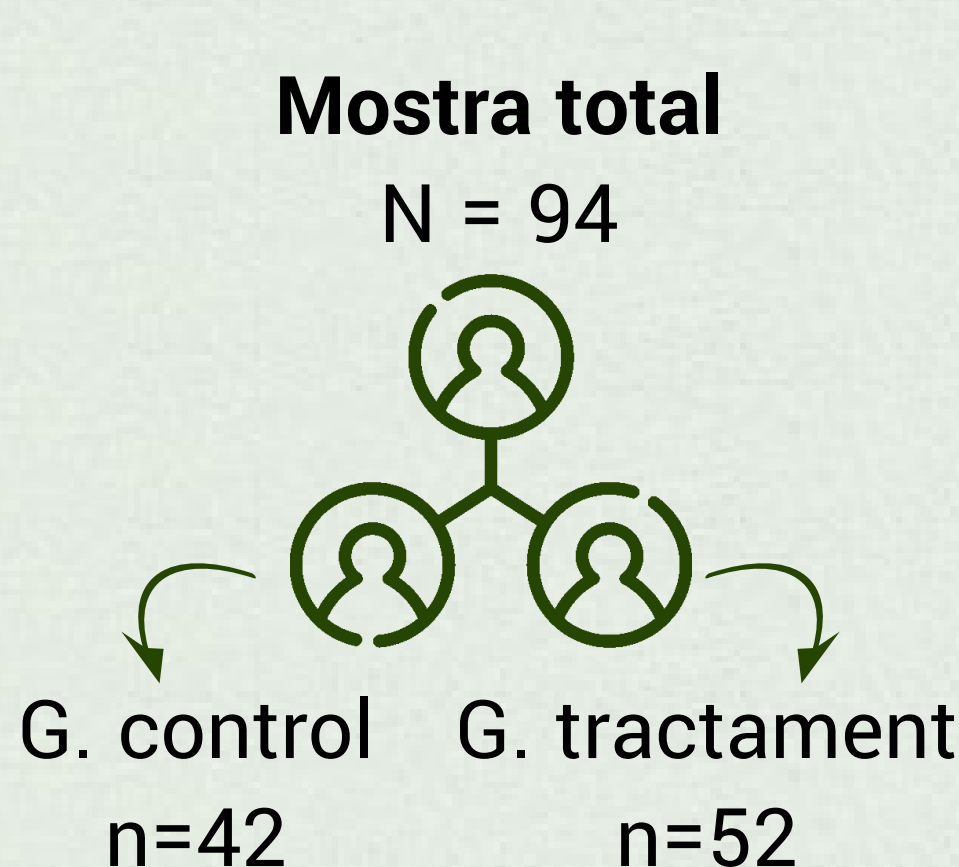
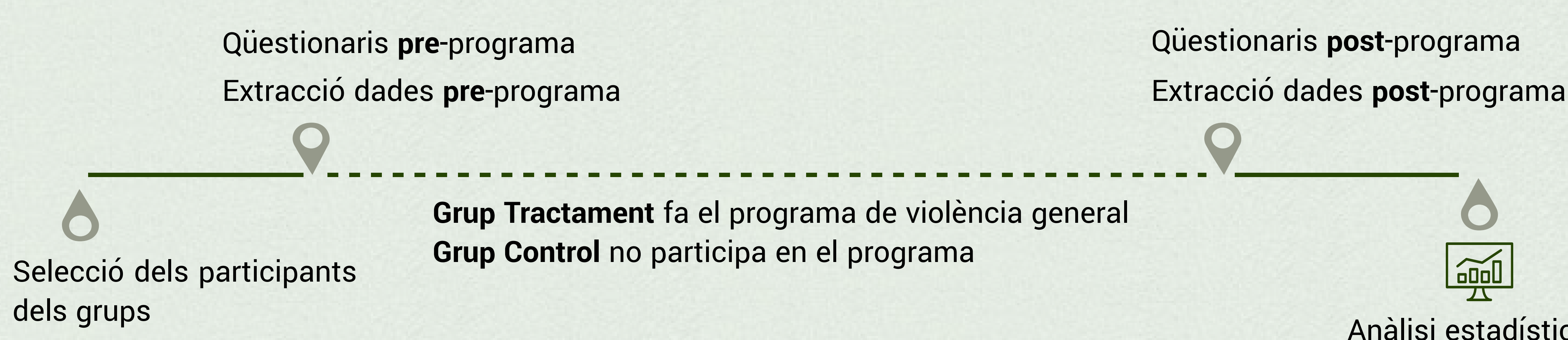
OBJECTIUS

Avaluar l'eficàcia terapèutica del nou programa de violència general que s'aplica als centres penitenciaris catalans.

Objectius específics

1. Identificar i descriure el perfil criminològic dels interns que participen en el programa.
2. Valorar si el programa millora les conductes i les cognicions dels condemnats per delictes violents en àrees concretes.
3. Avaluar els canvis apareguts com a conseqüència de la intervenció en els diferents aspectes del programa i que conformen els objectius terapèutics.
4. Consolidar la implementació dels canvis proposats en el nou programa (revisió gener 2020).

METODOLOGIA

Variables i qüestionaris

1. Emocions: ERQ
2. Distorsions cognitives: HIT-Q
3. Autoestima: Escala de Rosenberg
4. Impulsivitat: BIS-15
5. Ira: STAXI-2
6. Empatia: IRI
7. Habilitats socials: EHS
8. Motivació per al canvi: URICA-S
9. Desitjabilitat social: DS-18
10. Solució de problemes: SPSI-R

RESULTATS

Característiques inicials comunes a tots els participants

- Presenten una història de violència (57,8%)
- Inici de l'activitat delictiva abans dels 30 anys (63,3%)
- Nivell educatiu majoritàriament baix (73,3%)
- Presenten actituds procriminals i valors antisocials (62,5%)
- Tenen expedients disciplinaris (66,7%)

Canvis observats en tots els participants

- S'observen disminucions en:
- Baixa reflexió sobre els actes
 - Acceptació de les conseqüències negatives
 - Supressió emocional
 - Enuig i expressió de la ira

Característiques inicials dels grups control i tractament. Pre-programa

Variables psicomètriques

- No s'observen diferències significatives entre els grups control i tractament
- Els participants presenten certa motivació al canvi
- Els dos grups presenten nivells normals per a les dimensions d'ira, impulsivitat, desitjabilitat social i expressió d'emocions.

Factors *RisCanvi*

- No hi ha diferències significatives entre grups en la majoria de variables *RisCanvi*
 - La **durada de la pena** sí que és significativament diferent
- ↓
- Grup tractament: durada superior

Canvis observats en els grups control i tractament. Post-programa

Variables psicomètriques

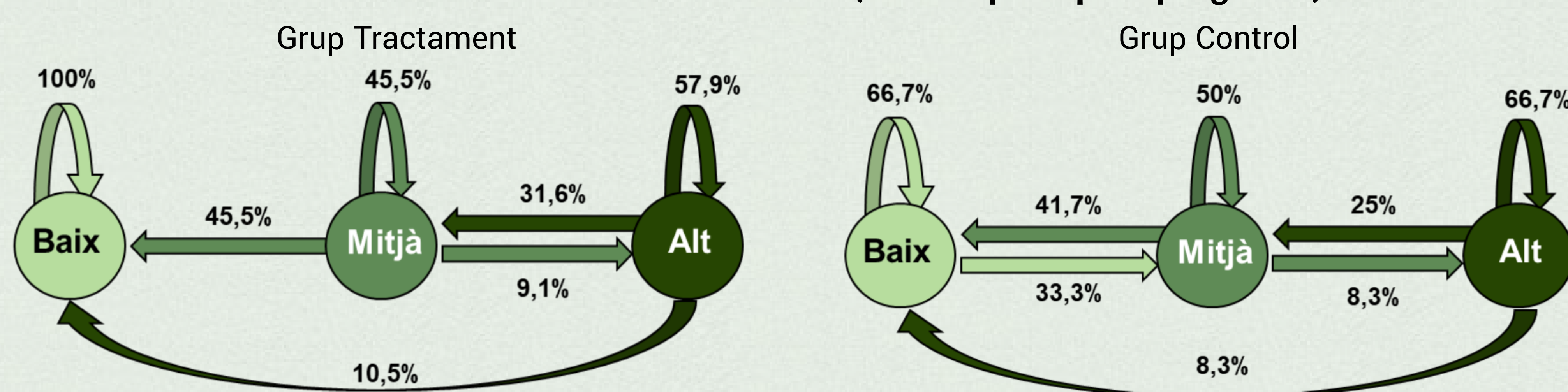
Grup tractament. Presenten canvis i millores en el sentit esperat:

- estratègies de canvi de pensament
- consideració del punt de vista dels altres
- expressió de disconformitat adequadament
- expressió general d'ira
- cognicions vinculades a atribucions hostils
- impulsivitat conductual

Grup control. Presenten poc canvi i en sentit heterogeni:

- supressió emocional
- expressió de la ira interna
- assumir el pitjor
- preocupació empàtica
- habilitats socials

Canvis en el nivell de risc *RisCanvi* (mesura pre- i post-programa)

Les tendències de reducció de risc són millors en el cas dels subjectes del grup de tractament.

Avaluació del programa per part dels professionals

20 de les 25 sessions del programa de violència general s'haurien de modificar o millorar.

Les principals propostes de canvi són:

- Millorar el quadern del participant
- Adaptar els exemples a la realitat penitenciària
- Simplificar les explicacions dels conceptes teòrics
- Ampliar el contingut teòric per als professionals
- Redistribuir el temps d'algunes sessions
- Donar més importància a elements com l'empatia, les repercussions de la conducta violenta o els esquemes mentals.

PROPOSTES

Modificació del programa i del material

- Millores i correccions del manual
- Ampliació dels continguts existents
- Addició de nous continguts

Protocol d'avaluació i formació vinculada

Mantenir en el futur l'ús dels qüestionaris usats en la recerca per avaluar millor als subjectes

Perspectiva de gènere

Avaluació i adaptació del programa a les dones, segons les característiques particulars d'aquest col·lectiu